

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N.

I.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 2 Января — 1834 — Wilno. Wtorek. 2 Stycznia.

ОФИЦИАЛЬНЫЯ ИЗВѢСТІЯ

Высочайшими Приказами, изданными: 12-го Декабря: Дежурный Штаб-Офицеръ Отдѣленнаго Гвардейскаго Корпуса, Лейб-Гвардіи Конно-Гренадерскаго полка, Полковникъ *Масовдовъ*, произведенъ за отличіе въ Генераль-Маіоры, съ назначеніемъ Начальникомъ Штаба Корпуса Инженеровъ Путей Сообщенія, и съ переводомъ въ оный Корпусъ; Староингерманландскаго пѣхотнаго полка Полковникъ *Эйсмонтъ*, назначенъ Командующимъ Резервною бригадою 5-й Пѣхотной дивизіи, съ состояніемъ по Арміи.

14-го Декабря: Его Королевскому Высочеству, Генераль-Адъютанту, Принцу Адаму *Виртембергскому*, продолженъ срокъ отпуска до излеченія болѣзни; Лейбгвардіи Волынскаго полка Полковникъ *Абертовъ*, уволенъ отъ службы, за болѣзнію, Генераль-Маіоромъ и съ мундиромъ.

16-го Декабря: уволенъ отъ службы состоящій по Кавалеріи Генераль-Лейтенантъ *Ершовъ 1-й*, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго жалованья; за ранами: состоящіе по Кавалеріи Генераль-Лейтенанты: *Загряжскій 1-й* и *Мусинъ-Пушкинъ 1-й*, съ мундирами и пенсіонами: первый полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года, а послѣдній полнаго жалованья.

18-го Декабря: назначены: Начальникъ 7-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Слатвинскій 1-й*, Начальникомъ же 1-й Легкой Гвардейской Кавалерійской дивизіи, на мѣсто Генераль-Адъютанта *Чигерина 1-го*, которому, по желанію его, состоять при Особѣ Его Величества, съ оставленіемъ въ прежнемъ званіи; Командиръ 1-й бригады 7-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Дохтуровъ*, Командующимъ оною же дивизіею; уволены отъ службы: находящійся при Военномъ Поселеніи, состоящій по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Селеховъ 1-й*, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго жалованья; состоящій по Внутренней Стражѣ Генераль-Маіоръ *Хитрово 1-й*, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года; состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Фроловъ-Багровъ*, за ранами, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года.

— По Высочайшему Повелѣнію въ 13-й день Декабря, уволенъ отъ службы Начальникъ Штаба и Членъ Совѣта Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій, Корпуса Инженеровъ Генераль-Маіоръ *Варенцовъ*, согласно прошенію, за болѣзнію и по домашнимъ обстоятельствамъ, съ мундиромъ и пенсіономъ одной трети оклада, на основаніи Устава о пенсіяхъ. (Р.И.)

Высочайшею Грамотою 6-го Декабря, Всемилоостивѣйше пожалованы брилліантовые знаки ордена *Св. Александра-Невскаго*, Сенатору, Тайному Совѣтнику *Дубенскому*. (С. II.)

— Высочайшими Грамотами 6-го Декабря, Всемилоостивѣйше пожалованы Кавалерами Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ орденовъ:

Благо Орла: Тѣмный Совѣтникъ, Оберъ-Церемоніймейстеръ, Графъ *Ворожцовъ-Дашковъ*; Генераль-

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Przez najwyższe rozkazy dzienne, wydane: D. 12go Grudnia, Dyżurny Sztabs-Oficer Oddzielnego Korpusu Gwardyi, Półkownik Gwardyi półku Grenadierów Konnych, *Miasojedow*, wyniesiony za odznaczenie się na Jenerał-Majora, z przeznaczeniem na Naczelnika Sztabu Korpusu Inżynierów Dróg Kommunikacyi i przeniesieniem do tego Korpusu; Staroingermanlandzkiego półku Półkownik *Eysmont*, przeznaczony na Dowódcę brygady odwodowej 3ciej dywizyi pieszej, licząc się w Armii.

D. 14go Grudnia: Jego Królewskiej Wysokości, Jenerał-Adjutantowi, Xiążęciu Adamowi *Wirtembergskiemu*, przedłużony termin urlopu do wyleczenia się z choroby; Półkownik Gwardyi Półku Wołyńskiego *Albertow*, uwolniony ze służby, dla choroby, w randze Jenerał-Majora z mundurem.

D. 16go Grudnia. Uwolnieni ze służby: liczący się w Kawaleryi Jenerał-Porucznik *Jerszow 1szy*, z mundurem i pensją połowy roczney płacy; z przyczyny ran: liczący się w Kawaleryi Jenerałowie-Porucznicy: *Zagryażski 1szy* i *Musin-Puszkina 1szy*, z mundurami i pensjami: pierwszy połowy rocznego wyznaczenia, podług Ustawy 6go Grudnia 1827 roku, ostatni zaś zupełney gaży.

D. 18 Grudnia. Naznaczeni: Naczelnik 7mej dywizyi Lekkiej Jazdy, Jenerał-Major *Statwiński 1szy*, Naczelnikiem 1szej dywizyi Lekkiej Jazdy Gwardyjskiej, na miejsce Jenerał-Adjutanta *Cziczerina 1go*, który, podług swego życzenia, ma zostawać przy Osobie Najjaśniejszego Pana, z zostawieniem na dawniejszym obowiązku; Dowódzca 1szej brygady 7mej Dywizyi Lekkiej Jazdy Jenerał-Major *Dochturow*, dowodzącym tą dywizyą — Uwolnieni ze służby: zostający przy Woyskowem Osiedleniu, liczący się w Kawaleryi, Jenerał-Major *Selechow 1szy*, z mundurem i pensją zupełney roczney płacy; liczący się w Wewnętrznej Straży Jenerał-Major *Chitrowo 1szy*, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia, podług Ustawy 6go Grudnia 1827 roku; liczący się w Armii Jenerał-Major *Frotow-Bagriejew*, z przyczyny ran, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia, podług Ustawy 6go Grudnia 1827 roku.

— Rozkazem najwyższym d. 13 Grudnia, uwolniony ze służby, Naczelnik Sztabu i Członek Rady Dróg Kommunikacyi i Gmachów Publicznych, Jenerał-Major Korpusu Inżynierów, *Warencow*, zgodnie z prośbą, z przyczyny choroby i dla domowych okoliczności, z mundurem i pensją jednej trzeciej wyznaczenia, na ośnowie Ustawy o pensjach.

Przez najwyższy dyplomata dnia 6go Grudnia, najłaskawiey udarowany brylantowemi znakami orderu *S. Alexandra-Newskiego*, Senator, Radca Tajny *Liubiński*.

— Przez najwyższy dyplomata z dnia 6go Grudnia r. z. najłaskawiey mianowani Kawalerami orderów Rosyjskich *Cesarzkich i Królewskich*:

Orła-Białego: Radzca Tajny, Wielki Mistrz Obrzędów, Hrabia *Woroncow-Daszkow*; Jenerał-Poru-

Лейтенанты: Россійских Императорских и Царских орденовъ Казначей, Крыжановскій; Начальникъ 8-й пѣхотной дивизіи, Бартоломей 1-й; исправляющій должность Начальника Артиллеріи Дѣйствующей Арміи Гилленшмидтъ; и Генераль-Адъютантъ, Генераль-Квартирмейстеръ Дѣйствующей Арміи Берхъ.

Св. Анны первой степени, Императорскою Короною украшеннаго, Генераль-Маіоры: Командиръ Лейбъ-Гвардіи Уланскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Михаила Павловича полка, Марковъ 3-й и Командиръ Лейбъ-Гвардіи Драгунскаго полка и 1-й бригады 2-й Легкой Гвардейской Кавалерійской дивизіи, Баронъ Оффенбергъ 2-й.

Св. Анны первой степени: Генераль-Маіоръ, Командиръ Образцоваго пѣхотнаго полка, Люце.

Св. Станислава первой степени: Генераль-Маіоры: Командиръ 2-й бригады 3-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Платинъ 1-й; Состоящій при Главнокомандующемъ Дѣйствующею Арміею, Прянишниковъ; Начальникъ Штаба 3-го пѣхотнаго Корпуса, Баронъ Фридериксъ 4-й; Командиръ первой бригады 4-й пѣхотной дивизіи, Баронъ Герцдорфъ; Командиръ 1-й бригады 8-й пѣхотной дивизіи, Гельвицъ 2-й; Начальникъ 3-й Артиллерійской дивизіи Силборскій; Военный Начальникъ Плоцкаго Воеводства, Баронъ Боленъ 1-й; Военный Начальникъ Краковскаго Воеводства Туттекъ; Кронштадтскій Комендантъ, Бурмейстеръ 2-й; Нижегородскій Военный Губернаторъ, Управляющій и Гражданскою частію Бутурлинъ; Состоящіе въ Свѣтъ Его Императорскаго Величества, Чевкинъ и Мансуровъ; Дѣйствительные Статскіе Совѣтники, Гражданскіе Губернаторы: Тамбовскій Гамалѣй; Курскій, Камергеръ Демидовъ; Рязанскій, Перфильевъ; Орловскій, Камергеръ Козубей; и Попечитель Одесскаго Учебнаго Округа, Покровскій.

Св. Станислава 2-й степени: Генераль-Маіоры: Командиръ 1-й бригады 6-й пѣхотной дивизіи, Крюковъ 1-й, и 2-й бригады 7-й пѣхотной дивизіи Ралль 3-й. (Р. И.)

Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Канторъ 5-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Величеству Государынѣ Императрицѣ: Графиня Анна Бенкендорфъ, Александра Нарышкина, Княжна Марья Гагарина, Княжна Варвара Вяземская, Княжна Настасья Щербатова и Баронесса Анна фонъ-Боден; Указомъ же 6-го Декабря, дочь покойнаго Генерала отъ Инфантеріи, Генераль-Адъютанта Графа Станислава Потоцкаго, Графиня Луиза Потоцкая.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Канторъ 5-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы въ званіе Каммергеровъ Двора Его Императорскаго Величества: Секретарь Канцеляріи Министра Финансовъ, Надворный Совѣтникъ Ростовцевъ, и состоящій при Генераль-Губернаторѣ Подольскомъ и Волинскомъ и Военномъ Губернаторѣ Кіевскомъ, Коллежскій Ассесоръ въ званіи Каммеръ-Юнкера Князь Сергій Кудашевъ; въ званіи Каммеръ-Юнкеровъ, служащій въ Департаментѣ Министерства Юстиціи, Коллежскій Секретарь Михаилъ Безобразовъ, и состоящій въ Канцеляріи Министра Финансовъ, 12-го Класа Графъ Алексѣй Витгенштейнъ.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Канторъ 6-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы въ званіе Каммергера Двора Его Императорскаго Величества, Оберъ-Контролеръ Временной Комиссіи для ревизіи счетовъ Морскаго Вѣдомства, Коллежскій Совѣтникъ Петръ Донауровъ, и въ званіи Каммеръ-Юнкера, состоящій при Миссіи въ Римѣ, Титулярный Совѣтникъ Князь Федоръ Голицынъ. (J. d. S. P.)

Указы Правительствующаго Сената.

Правительствующій Сенатъ слушалъ предложеніе Господина Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Г. Управляющій Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія сообщилъ ему, что въ слѣдствіе сообщенныхъ ему Виленскимъ Военнымъ Губернаторомъ, Г. Генераль-Адъютантомъ Княземъ Долгоруковымъ, предположеній, о предоставленіи воспитанникамъ нѣкоторыхъ Гимназій Вѣлорусскаго Округа, равно учреждаемыхъ въ Вильнѣ и Гроднѣ благородныхъ пансіоновъ, преимуществъ, и согласно заключенію Главнаго Правленія, Училищъ, вносили онъ записку въ Комитетъ Министровъ, по положенію коего, ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, въ 14-й день истекшаго Ноября Высочайше повелѣть соизволилъ: при новомъ устройствѣ въ Губерніяхъ: Виленской, Гродненской, Минской, и въ Вѣлостокской Области Гимназій и при нѣкоторыхъ изъ нихъ благородныхъ пансіоновъ, воспитанникамъ тѣхъ и другихъ предоставить права, изо-

знатцы: Podskarbi Rossyyskich Cesarскихъ i Królewskich Orderów, Kryżanowski; Naczelnik 1szej dywizyi pieszey Bartolomej 1szy; Sprawujący obowiązki Naczelnika Artylleryi Woyska Działającego Gillemschmidt; i Jenerał-Adjutant, Jenerał-Kwatermistrz Woyska Działającego Berg.

Sw. Anny pierwszego stopnia, Cesarstką Koroną ozdobionego, Jenerałowie: Dowódzca Gwardyi półku ułanów Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEGO Xiążęcia Michała Pawłowicza, Markow 3ci, i Dowódzca Gwardyi półku Dragonów, oraz 1szej brygady dywizyi Lekkiej Jazdy Gwardyi, Baron Offenberg 2gi.

Sw. Anny 1go stopnia: Jenerał-Major, Dowódzca wzorowego półku piechoty, Luce.

Sw. Stanisława 1go stopnia: Jenerał-Majorowie: Dowódzca 2giey brygady 3ciey dywizyi Lekkiej Jazdy Płautin 1szy; Zostający przy Naczelnym Wodzu Woyska działającego Prjanisznikow; Naczelnik Sztabu 3go Korpusu Piechoty, Baron Fridericks 4ty; Dowódzca 1szej brygady 4tey dywizyi pieszey, Baron Gersdorff; Dowódzca 1szej brygady 8mej dywizyi pieszey, Helwig 2gi; Naczelnik 3ciey Artylleryyskiej dywizyi Simborski; Wojenny Naczelnik Województwa Płockiego, Baron Boleh 1szy; Wojenny Naczelnik Województwa Krakowskiego Tutczek; Komendant Kronsztadzki Burmeister 2gi; Niżgorodzki Wojenny Gubernator, zarządzający razem i cywilnemi sprawami Buturlin; Zostający w Orszaku Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Czewkin i Mansurow; Rzeczywiści Radzcy Stanu, Gubernatorowie Cywilni: tambowski Hamaley; kurski, Kamerherr Demidow; rjański Perfiljew; orłowski Kamerherr Koczubey; i Kurator wydziału edukacyynego odeskiego Pokrowski.

Sw. Stanisława 2go stopnia: Jenerał-Majorowie: Dowódzca 1szej brygady 6tey dywizyi pieszey Krjukow 1szy, i 2giey brygady 7mej dywizyi pieszey Rall 3ci. (R. I.)

Przez Naywyższy Ukaz, dany Kantorowi Dworu 5 Grudnia, Nayłaskawiey mianowane Freylinami do NAYJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ JEYMOŚCI: Hrabianka Anna Benkendorff, Alexandra Naryszkinówna, Xiężniczka Marya Gagarinówna, Xiężniczka Barbara Wiazemska, Xiężniczka Anastazyja Szczerbatówna i Baronówna Anna von Bode; Ukazem zaś 6go Grudnia, córka zmarłego Jenerała-Piechoty, Jenerała-Adjutanta, Hrabi Stanisława Potockiego, Hrabianka Ludwika Potocka.

Przez Naywyższy ukaz, dany Kantorowi Dworu pod 5 Grudnia, Nayłaskawiey wyniesieni na Kamerherów Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI: Sekretarz Kancelaryi Ministra Skarbu, Radzca Dworu Rostowcew i zostający przy Jenerał-Gubernatorze Podolskim i Wołyńskim i Wojennym Gubernatorze Kijowskim, Assessor Kollegialny, Kamer-Junker, Xiążę Sergiusz Kudaszew; na Kamer-Junkrów: zostający w Departamencie Ministerium Sprawiedliwości, Sekretarz Kollegialny Michał Bezobrazow, i zostający w Kancelaryi Ministra Skarbu 12tey klasy Hrabia Alexy Wittgenstein.

— Przez Naywyższy Ukaz, dany Kantorowi Dworu, d. 6 Grudnia, nayłaskawiey mianowany Kamerherem Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Wyższy Kontroler Cza-sowej Kommissyi dla rewizyi rachunków morskiego zarwiadowstwa, Radzca Kollegialny Piotr Donaurow, i Kamer-Junkrem, zostający przy Poselstwie w Rzymie, Radzca honorowy, Xiążę Teodor Golicyн.

Ukazy Rządzącego Senatu.

Rządzący Senat słuchali przełożenia P. Ministra Sprawiedliwości, Radzcy Taynego i Kavalera Dymitra Wasilewicz Daskowa, że P. Zarządzający Ministerium Narodowego Oświecenia, zakomunikował mu, iż na skutek udzielonych jemu przez Wileńskie-go Wojennego Gubernatora, P. Jenerał-Adjutanta, Xięcia Dołhorukowa, przełożen, o nadanie wychowawcom niektórych Gimnazyów Białoruskiego Okręgu, oraz zakładających się w Wilnie i Grodnie Szlachetnych Pensyonów, prerogatyw, i stosownie do wniosku Głównego Szkół Rządu, podał on zapiskę do Komitetu Ministrów, wedle postanowienia którego, NAYJAŚNIEJSZY PAN, w dniu 14 upłynionego Listopada, N a y w y ż e y rozkazać raczył: przy nowem urządzeniu w Guberniach: Wileńskiej, Grodzieńskiej, Mińskiej i Obwodzie Białostockim, Gimnazyów, oraz przy niektórych z nich Szlachetnych Pensyonów, wychowawcom tych i drugich, udzielić prerogatywy, wyrażone w Ustawie o Zakładach Naukowych z dnia 8 Grudnia 1828 roku, w §§ 234,

браженныя Устава Учебныхъ заведеній 8 Декабря 1828 года въ §§ 234, 235, 236 и 237, съ тѣмъ только, что бы, вмѣсто требующагося по § 235-му для полученія при выпускѣ права на чинъ 14 класса знанія Греческаго языка, право сіе присвоить тѣмъ, кои, сверхъ отличія во всѣхъ прочихъ наукахъ и въ поведеніи, окажутъ совершенное знаніе Русскаго языка и превосходные успѣхи въ Россійской словесности. Отаковой Высочайшей волей онъ Г. Министръ Юстиціи предложилъ Правительствующему Сенату, присовокупляя, что о приведеніи оной въ исполненіе, какъ видно изъ отношенія Г. Управляющаго Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія, предписано отъ него Г. Попечителю Бѣлорусскаго Учебнаго Округа. Декабря 11 дня 1833 года. (По 1-му Департаменту.)

Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Господина Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Г. Управляющій Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія сообщилъ ему, что въ слѣдствіе представленія Г. Попечителя Бѣлорусскаго Учебнаго Округа, коимъ онъ ходатайствовалъ о присвоеніи полагаемому въ Гимназіяхъ вѣреннаго ему Округа, сверхъ Учителя Русской словесности, Учителю Русскаго языка, а въ Уѣздныхъ для дворянъ Училищахъ Учителямъ Русскаго же и Латинскаго языковъ званія и преимуществъ Старшихъ Учителей Гимназій, по уваженію, что, для доставленія юношеству Западныхъ Губерній, образованія совершенно въ духъ Русскомъ, необходимо стараться, дабы Русскій языкъ посредствомъ первоначальнаго воспитанія сдѣлать тамъ народнымъ и что для достиженія сей цѣли потребуются отъ Учителей Русскаго языка важныхъ усилій, согласно заключенію Главнаго Правленія Училищъ, вносили онъ Г. Тайный Совѣтникъ Уваровъ записку въ Комитетъ Гг. Министровъ, по положенію коего, ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, въ 14-й день истекшаго Ноября, Высочайше повелѣть соизволилъ: при имѣющемъ быть преобразованіи Гимназій и Уѣздныхъ для дворянъ Училищъ, въ Губерніяхъ: Виленской, Гродненской, Минской и Области Бѣлостокской, присвоить Учителю Русскаго языка при Гимназіяхъ и Учителямъ Русскаго же и Латинскаго языковъ, при Уѣздныхъ для дворянъ Училищахъ, званіе и преимущества, Старшимъ Учителямъ Гимназій, по § 231 Устава Учебныхъ заведеній 8 Декабря 1828 года предоставленныя. Онъ Г. Министръ о таковой Высочайшей воли предложилъ Правительствующему Сенату къ свѣденію, присовокупляя, что объ оной, для должнаго исполненія, какъ видно изъ отношенія Г. Управляющаго Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія, увѣдомленъ отъ него Г. Попечитель Бѣлорусскаго Учебнаго Округа. Декабря 11 дня 1833 года. (По 1-му Департаменту.)

Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Военнаго Министра, при коемъ представляетъ, для надлежащаго опубликованія, копію съ Высочайшаго Указа, въ 26 день минувшаго Октября, на имя его послѣдовавшего; а въ ономъ указѣ изображено: „Сосредоточивъ мѣстное управленіе поселенною Кавалеріею въ Инспекторъ оной, Генералъ отъ Кавалеріи, Графъ Виттъ, по особу утвержденной Мною сего числа Инструкціи, предоставляю ему, въ отношеніи преданія суду и утвержденія приговоровъ, власть Командировъ Отдѣльныхъ Корпусовъ въ мирное время, опредѣленную въ XVI и XVII статьяхъ указа Правительствующему Сенату 12 Декабря 1815 года. За симъ дѣйствіе власти, предоставленной указами 14 Маія 1832 и 8 Апрѣля 1833 года вамъ данными, Командирамъ 1 и 2 Резервныхъ и Своднаго Кавалерійскихъ Корпусовъ, поступающихъ подъ общее начальство Инспектора Поселенной Кавалеріи, прекращается.“ Декабря 7 дня 1833 года. (По 1-му Департаменту.)

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ 23 Декабря.

22 Декабря утромъ прибыли сюда Ихъ Королевскія Высочества Принцъ Оранскій и старшій его сынъ Принцъ Вильгельмъ, и остановились въ Зимнемъ Его Императорскаго Величества Дворцѣ. (С.П.В.)

Смоленскъ 8 Декабря.

Уже извѣстно всему отечеству, сколь великія милости излиты отъ Престола Монаршаго на древній градъ нашъ. Всѣ знаютъ, что щедротами Государя, Смоленскъ, изъ хижинъ и развалинъ, возникъ, какъ Фениксъ изъ пепла, облекся въ красоту и благолѣпіе, вознесъ главу свою въ веселіи, и сталъ на ряду

235, 236 и 237, з тѣмъ только застрѣженіемъ, азебы, замиаст вымаганей wedle § 235 до отриманія, пры wyy-щии права на rangę 14tey klasy, znajomości języka Greckiego, prawo to zachować dla tych, którzy, oprócz odznaczenia się we wszystkich innych naukach i sprawowaniu się, okazaą zupełną znajomość Rossyyskiego języka, oraz celujący postęp w Rossyyskiej Literaturze. O takowey Naywyższej woli P. Minister Sprawiedliwości przesłał Rządzącemu Senatowi, dołączając, że o przyprowadzeniu jej do skutku, jak widać ze zgłoszenia się P. Zarządzającego Ministerium Narodowego Oświecenia, zaleconém przezeń zostało P. Kuratorowi Białoruskiego Naukowego Okręgu. Dnia 11 Grudnia 1833 roku. (z 1go Departamentu.)

Rządzący Senat słuchali przełożenia Ministra Sprawiedliwości, P. Radzcy Taynego i Kawalera Dymitra Wasiljewicza Daszkowa, że P. Zarządzający Ministerium Narodowego Oświecenia zakomunikował mu, iż na skutek przedstawienia P. Kuratora Białoruskiego Edukacyjnego Okręgu, w którym on stara się o udzielenie mającemu bydź w Gimnazyach powierzonego mu Okręgu, oprócz Nauczyciela Rossyyskiej Literatury, Nauczycielowi Języka Rossyyskiego, w Powiatowych zaś dla Dworzan Szkółach, Nauczycielom Rossyyskiego i razem Łacińskiego języków, stopnia i prerogatyw Starszych Nauczycieli Gimnazyów, ze względu, iż dla dostarczenia młodzieży zachodnich Guberniy, oświecenia, zupełnie w duchu Rossyyskim, koniecznie potrzeba starać się, aby język Rossyyski, za pomocą początkowej edukacyi, uczynić tam narodowym, i że dla osiągnięcia tego celu wymaga się od Nauczycieli języka Rossyyskiego wielkiej staranności, stosownie do wniosku Głównego Szkół Rządu, podał P. Radzca Tayny Uwarów zapiskę do Komitetu PP. Ministrów, wedle postanowienia którego NAYJAŚNIEJSZY PAN, w dniu 14 upłynionego Listopada, Naywyższej rozkazał raczyć: przy mającym nastąpić przekształceniu Gimnazyów i Powiatowych dla Dworzan Szkół, w Guberniach: Wileńskiej, Grodzieńskiej, Mińskiej i Obwodzie Białostockim, nadać Nauczycielowi Języka Rossyyskiego, w Gimnazyach, oraz Nauczycielom Rossyyskiego a razem i Łacińskiego języków w Powiatowych dla dworzan Szkółach, stopień i prerogatywy Starszych Nauczycieli Gimnazyalnych, na mocy § 231 Ustawy o Zakładach Naukowych z dnia 8 Grudnia 1828 roku udzielone. Pomieniony P. Minister o takowey Naywyższej Woli, przełożył Rządzącemu Senatowi, dołączając, że o niey, dla należytego wypełnienia, jak widać ze zgłoszenia się P. Zarządzającego Ministerium Narodowego Oświecenia, uwiadomiony przezeń został P. Kurator Białoruskiego Edukacyjnego okręgu. Dnia 11 Grudnia 1833 roku. (z 1go Departamentu.)

Rządzący Senat słuchali raportu P. Wojenne-go Ministra, przy którym przedstawia, dla należytego opublikowania, kopią Naywyższego Ukazu w dniu 26 upłynionego Października, na imię jego wydanego; w tym zaś ukazie wyrażono: „Ześrędkowawszy miejscowy zarząd osiedlonej Jazdy w jej Inspektorze, Jenerale Jazdy, Hrabi Witcie, wedle osobno zatwierdzonej przeze Mnie tegoż dnia Instrukcyi, nadaję mu, we względzie oddawania pod sąd i zatwierdzania wyroków, władzę Dowódców Oddzielnych Korpusów w czasie pokoju, opisaną w XVI i XVII artykułach ukazu Rządzącego Senatowi z dnia 12 Grudnia 1815 roku. Moc przeto władzy, udzielonej ukazami z dnia 14 Maja 1832 roku, oraz 8 Kwietnia 1833 roku wam danemi, Dowódcom 1go i 2go odwodowych oraz połączonych Korpusów Jazdy, przechodzących pod ogólne zwierzchnictwo Inspektora Osiedlonej Jazdy, ustaje.“ Dnia 7 Grudnia 1833 roku. (z 1go Departamentu.)

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg 23 Grudnia.

D. 22 Grudnia zrana przybyli tu Ich Królewskie Wysokości Xiążę Ozańsk i starszy syn jego Xiążę Wilhelm, z chałup i gruzów, powstał, jak Fenix z popiołu, przyobleczony w ozdoby i wspaniałość, podniósł w welselu czoło, i stanął w rządzie ze znamienitszemi i prze-

Smoleńsk 8 Grudnia.

Wiadomo już krajowi całemu, jak wielkie łaski wylane od Tronu MONARCHY na starodawne miasto nasze. Wszyscy wiedzą, że szczodrotami Cesarza Jegomości, Smoleńsk, z chałup i gruzów, powstał, jak Fenix z popiołu, przyobleczony w ozdoby i wspaniałość, podniósł w welselu czoło, i stanął w rządzie ze znamienitszemi i prze-

съ знаменитыми и первостепенными городами Россійскими. — Къ большому еще возвышенію и украшенію его, недавно окончено, по Высочайшей воли Великаго Благодѣтеля нашего, начатое въ 1831 году огромное и великолѣпное каменное двухъ-этажное зданіе первокласнаго Военнаго госпиталя. Положеніе его на возвышенномъ мѣстѣ за Петербургскою заставою, откуда виднѣнъ весь Смоленскъ какъ бы на блюдѣ, представляетъ прекрасную и великолѣпную картину. Открытіе и освященіе сего богоугоднаго заведенія, устроеннаго для успокоенія храбрыхъ защитниковъ отечества во время ихъ немощи, подало случай къ блестящему торжеству. Предсѣдатель Комитета, учрежденнаго для построенія госпиталя, Смоленскій Комендантъ, Генераль-Лейтенантъ и Кавалеръ Е. Ф. Кернъ, по сему предмету учинилъ слѣдующее распоряженіе. По предварительному сношенію съ Преосвященнымъ *Иосифомъ*, Епископомъ Смоленскимъ и Дорогобужскимъ, 16 ч. Ноября, въ 11 часовъ утра, Членами Комитета и Строителями госпиталя поднята была изъ Богоявленскаго Собора Святая Икона Смоленской Божіей Матери Одигитріи съ духовною процессією, и, въ сопровожденіи многочисленнаго народа, принесена въ церковь Великомученика Георгія, находящуюся близъ самаго Госпиталя. Здѣсь совершена была Литургія Почетнѣйшимъ Духовенствомъ соборнѣ, послѣ которой отправлено было молебствіе Великомученику Георгію. Потомъ сія Икона принесена была въ самое зданіе Госпиталя. Преосвященнѣйшій *Иосифъ*, Епископъ Смоленскій и Дорогобужскій, совершилъ тамъ торжественное водоосвященіе, прочелъ по чиноположенію молитву на благословеніе новаго дома, окропилъ всѣ покои верхняго и нижняго яруса Святою водою, и произнесъ краткую, но разительную, приличную сему случаю рѣчь. — По совершеніи священнаго обряда, Г. Предсѣдатель Комитета съ прочими Членами пригласилъ присутствовавшихъ здѣсь, Дворянство, Духовенство, гражданскихъ и военныхъ Чиновниковъ и Купечество, къ обѣденному столу, который приготовленъ былъ въ залахъ Госпиталя. При окончаніи стола онъ провозгласилъ тосты за здравіе Государя Императора, Государыни Императрицы и всей Августѣйшей Фамиліи, и наконецъ за здравіе храбрыхъ защитниковъ отечества, кои будутъ упокоены подъ снѣго сего зданія, съ желаніемъ имъ благополучнаго врачеванія. Громкое ура, многократно повторяемое, заключило выраженіе нашей радости и веселія. Такъ мы торжествовали безпримѣрныя милости Государя къ нашему граду въ семь заведеній, и благословляли Его владычество надъ нами! Такъ Вѣра, священнымъ обрядомъ своимъ, соединила насъ въ немъ къ общему нашему умиленію, и напомнила намъ, что всѣ намѣренія и начинанія человѣческія, при благословеніи Божіемъ, благополучно совершаются и оканчиваются. Такъ при всякомъ случаѣ убѣждаемся, что вѣра въ Бога и любовь къ Царю, носящему Его образъ на земли, суть источникъ нашего спокойствія, истинной радости и счастія, возможнаго въ семь мѣрѣ. (С. П. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Т у р ц і я.

Константинополь 12 Ноября.

Оттоманскій Флотъ разснашивается, и немедленно по возвращеніи Султана въ Терапійскій Дворецъ, оставитъ Бешикташскій рейдъ и возвратится въ Арсеналь. Правительство продолжаетъ заниматься устройствомъ провинціи Румеліи и старается привести тамошнія укрѣпленныя мѣста въ одинаковое положеніе съ столицею.

— Изъ Самоса извѣщаютъ, что Французскій линейный корабль „Городъ Марсель“, съ Коммиссарами трехъ союзныхъ Державъ и сыномъ Г-на *Вогоридеса*, Князя Самосскаго, отплылъ опять отъ сего острова 11-го Ноября. (Онъ прибылъ 13-го въ Смирну). Саміоты, управляемые Логотетіемъ и другими предводителями, отвергнули всѣ предложенія. Хотя партія желающихъ покориться — самая многочисленная, но она не осмѣливается обнаруживать своего мнѣнія, опасаясь насильствъ. — На островѣ *Кипрѣ* спокойствіе восстановлено; но судя по движеніямъ Европейскихъ эскадръ, должно полагать, что онъ намѣренъ требовать удовлетворенія за причиненныя оскорбленія, и не сомнѣвается, что въ томъ успѣютъ.

— 30 Ноября —

Его Выс. Султанъ перѣхалъ 14 Ноября въ свою зимнюю резиденцію въ Чираганъ, и во время перѣзда изъ Бейлербея къ Европейскому берегу былъ салютованъ залпами съ Оттоманскаго флота. Вскорѣ послѣ того Турецкіе военные корабли оставили рейдъ Бешикташа, и вошли въ гавань Арсенала, гдѣ большая часть оныхъ разснащена.

днейшими мѣстами Россіи. — Для większego jeszcze jego podniesienia i przyozdobienia, nie dawno skończony został, z woli Wielkiego Dobrodzieja naszego, w 1821 roku zaczęty, ogromny i wspaniały, mурowany, dwupiętrowy, gmach Szpitala wojskowego pierwszej klasy. Położenie jego na wyższymъ miejscu za Petersburską rogatką, skąd cały *Smoleńsk*, jak na dłoni, widzieć się daje, stawia przesłiczny i pełen wspaniałości obraz. Otwarcie i poświęcenie tego dobroczynnego zakładu, zbudowanego dla spokojności walecznych obrońców oycyzny, w czasie ich niemocy, stały się powodem do świetnej uroczystości. Prezydent Komitetu, ustanowionego do budowania Szpitala, Komendant Smoleński, Jenerał Porucznik i Kawaler E. F. Kern, w rzeczy tej uczynił następujące rozporządzenie. Po zniesieniu się poprzedniczymъ z Przenaywielebniejszym *Józefem*, Biskupem Smoleńskim i Dorohobuzkim, d. 16 Listopada, o godzinie 11ey z rana, przez Członków Komitetu, Budowniczych i Zawiadowców Szpitala, wyniesiony został z Soboru Zjawienia się Pańskiego Święty Obraz Smoleńskiej Matki Bożkiej Przewodniczki z processją, i z licznie zgromadzonym ludem przyniesiony był do cerkwi Wielkiego Męczennika Jerzego, znajdujący się w bliskości samego Szpitala. Tu odprawiona była Liturgia przez znakomitsze Duchowieństwo obrzędem sobornym, po której odprawione były modły do Wielkiego Męczennika Jerzego. Potym obraz przeniesiony był do samejże budowy Szpitala. Przenaywielebniejszy *Józef*, Biskup Smoleński i Dorohobuzki, dopełnił tam uroczystego poświęcenia wody, przeczytał podługъ rytuału modlitwę na poświęcenie nowego domu, pokropił wszystkie pokoje górnego i niższego piętra, wodą święconą, i miał krótką, lecz poruszającą mowę, do tej okoliczności stosowaną. — Po dopełnieniu świętychъ obrzędów, P. Prezydent Komitetu z dalszymi Członkami zaprosił obecnychъ Dworzan, Duchowieństwo, Urzędników cywilnych i wojskowych i Kupców na obiad, który przygotowany był w salach Szpitala. Ku końcowi obiadu wniósłъ toasty za zdrowie Najjaśniejszego Cesarza Jegomości, Najjaśniejszej Cesarzowej Jejomości i całej Najjaśniejszej Familii, a w końcu zdrowie walecznychъ obrońców oycyzny, którzy będą używać spokojności pod zasłoną tej budowy, z życzeniem dla nich szczęśliwego powrotu do zdrowia. Huczne ура, wielokrotnie powtórzone, zakończyło okazy naszej radości i wesela. Tak obchodziliśmy przykładu niemające łaski MONARCHY dla naszego miasta w tym zakładzie, błogosławiącъ Jego panowaniu nadъ nami! Tak Wiara, świętymi obrzędami swymi, zebrała nas w nim ku spólnemu nas wszystkichъ słodkiemu uniesieniu, i przypomniała nam, iż wszystkie zamiary i zaczątki ludzkie, przy błogosławieństwie Bożem, szczęśliwie się spełniają i dokonywają. Tak w każdymъ zdarzeniu przekonywamy się, że Wiara w Boga i miłość MONARCHY, będącego obrazemъ Jego na ziemi, są źródłemъ naszej spokojności, prawdziwej radości i uszczęśliwienia, jakie na tymъ świecie być może. (G.S. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

T u r c y a.

Konstantynopol dnia 12 Listopada.

Flota Ottomańska rozbiera się, i wraz po powrocie Suлтана do Pałacu Terapijskiego, opuści Beszyktaszką przystań i powróci do Arsenалу. Rząd nie przestaje zajmować się urządzaniem prowincyi Rumelii, i stara się tamieczne miejsca warowne przyprowadzić do jednakowego stanu ze stolicą.

— Z Samos donoszą, że Francuzki okręt liniowy, *Marsylia*, z Komisarzami trzechъ Sprzymierzonychъ Dworów i z synemъ P. *Bogoridesa*, Xięcia Samoskiego, odpłynął znowu z tej wyspy dnia 11 Listopada. (Przybył dnia 13 do *Smyrny*). Samioci, rządzeni przez Logotetja i innychъ przywódców, nie przystali na żadne przełożenia. Chociaż partya chcącychъ się poddać jest nayliczniejsza, — nie śmie jednakże wyjawić swej opinii, lękającъ się gwałtowności. — Na wyspie *Cyprze* przywrócono spokojność; lecz sądząc z poruszeń europejskichъ eskadr, wnosić należy, że mają zamiar domagać się zadosyćuczynienia za domierzoną obrazę; nie wątpią, że tego dokażą.

— Dnia 30. —

J. W. Sułtan przeniósłъ się dnia 14 Listopada do swej zimowej rezydencji w *Czyraganie*; podczas przejazdu z *Beylerbeja* do europejskiego brzegu, salutowała mu wystrzałami Ottomańska flotta. Wkrótce potemъ tureckie wojenne okręty opuściły przystań *Beszyktasz* i weszły do przystani *Arsenalney*, gdzie większa ichъ część rozbrojona.

— 9-го Ноября Султанъ посѣтилъ Текфе, часовню Мевлевисовъ въ Перхѣ, послѣ чего взойшелъ въ первый разъ на тамошній маякъ, возстановленный послѣ бывшаго въ 1830 году въ Галатѣ пожара, и выстроенный весь изъ камня. По Оттоманскому обычаю башня сія, до открытія оной, самимъ Султаномъ, была для всѣхъ заперта; нынѣ входъ въ оную уже дозволенъ публикѣ.

— 20 Ноября Сѣверо-Американскій Коммодоръ *Паттерсонъ*, въ сопровожденіи повѣреннаго въ дѣлахъ при Высокой Портѣ, Коммодора *Вортера*, имѣлъ аудіенцію у Султана, а чрезъ два дни послѣ того состоящій подъ начальствомъ Г. Паттерсона Американскій фрегатъ отплылъ въ Архипелагъ.

— Произшествіе, обратившее на себя общее вниманіе, есть возвращеніе *Эдема Эффенди* изъ Александріи, куда онъ по отозваніи *Галил Пашы* посланъ былъ съ важными порученіями. Онъ привезъ въ подарокъ 5 милліоновъ піастровъ и договоръ о дани, которую Вице-Король Египетскій обіязался платить ежегодно; это обстоятельство, въ совокупности съ возвращеніемъ Турецкаго флота въ Арсеналь, подастъ надежду на прочный миръ и подѣйствовало благоприятно на жителей Столицы, въ особенности на купечество.

— 4 Декабря. —

Чума, свирѣпствовавшая лѣтомъ въ деревнѣ Залифѣ, въ 7 часахъ пути отъ Адрианополя, на прошлой недѣлѣ показала се и въ здѣшней столицѣ. Въ домѣ одного купца вдругъ умерли три человѣка. Начальство немедленно приняло мѣры, чтобы воспрепятствовать дальнѣйшему распространенію заразы.

— *Джаферъ-Паша*, одинъ изъ Миримирановъ Албаніи, недавно пріѣхавшій въ Константинополь, имѣлъ аудіенцію у Султана, и въ награду за свою долговременную усердную службу получилъ отъ Его Высочества знаки отличія и осыпанную алмазами саблю. (С. П. В.)

Смирна, 15 Ноября.

Число стоящихъ въ водахъ нашихъ Европейскихъ военныхъ кораблей съ каждымъ днемъ увеличивается. Сиръ Пультеней *Малькольмъ* отправился вчера въ Урлахъ, гдѣ находится большая часть его флота, и куда должны прибыть подкрѣпленія, ожидаемыя имъ еще изъ Европы. Англійскій Адмиралъ не прежде оставитъ сіе якорное мѣсто, какъ по полученіи новыхъ инструкцій отъ своего Правительства; онъ ихъ ожидаетъ на будущей недѣлѣ съ пароходомъ „Саламандеръ.“ — Французскій военный бригъ „Гренадеръ“ отправился вчера съ депешами въ Александрію.

— Здѣшній журналъ сообщаетъ изъ Сиріи, что тамъ вообще очень недовольны Египетскимъ владычествомъ; оно ненавистно потому, что агенты Мегемед-Али позволили себѣ многія притѣсненія и жестокости. Въ Кандіи, какъ слышно, по прибытіи туда Египетскихъ войскъ, все стало спокойно. (С. П. В.)

Адринополь, 4 Декабря.

„Г. Боа Леконтъ“, Французскій дипломатъ, изданный съ порученіемъ въ Египетъ, 26-го Октября прибылъ сюда, и немедленно занялся осмотромъ знаменитой мечети Султана *Селима*, обратившей своимъ изяществомъ особенное вниманіе сего путешественника, который намѣревается издать подробное описаніе странъ, посѣщенныхъ имъ въ послѣдніе мѣсяцы. Архитекторъ *Гури* сопровождаетъ Г. Боа Леконта, и своими обширными познаніями много содѣйствуетъ ему при изученіи достопамятныхъ памятниковъ. По пріѣздѣ въ Адринополь Г. Гури два дня провелъ въ снятіи внутренности мечети, гдѣ онъ занимался своею работою даже во время общественнаго богослуженія. Никто не препятствовалъ ему, никто не ропталъ на занятіе, которое въ прежнія времена возбудило бы всеобщее негодованіе, и послужило бы поводомъ къ насилію. Любопытно было видѣть Христіанскаго архитектора, окруженаго толпою молящихся Мусульманъ, и спокойно срисовывающаго внутренность ихъ храма. По окончаніи молитвы многіе подходили къ нему, и съ удовольствіемъ смотрѣли на его работу; даже запретили играть близъ него дѣтямъ, чтобы не мѣшать ему. Какая скорая перемена во мнѣніи Турокъ на счетъ Христіанъ и ихъ художествъ! Состарѣвшіеся въ Оттоманской Имперіи Франки едва могутъ вѣрить глазамъ своимъ, видя ежедневные успѣхи Турокъ въ общежитіи. Г. Боа Леконтъ, хотя снабженъ былъ фирманомъ для входа во всѣ мечети, однако нигдѣ не имѣлъ нужды предъявлять оный, и вездѣ былъ принимаемъ съ учтивостію. — Эски-Сернилъ, мѣстопробываніе завоевателей Византіи, построенный въ 1350 году, возбудилъ любопытство обоихъ путешественниковъ. Позлащенные плафоны комнатъ, украшенія въ Персидскомъ вкусѣ, бани изъ чистѣйшаго мрамора, внутреннія стѣны красиво расписанныя ал

— Дня 9 Listopada Sultan odwiedził Tekfe, kaplicę Mewlewisow w Perche, potem wstąpił pierwszy raz na latarnię morską, wystawioną po zaszłym w 1830 roku na Galacie pożarze, całkiem z kamienia. Podług Ottomańskiego zwyczaju, wieża ta, do czasu jej otwarcia przez samego Sultana, zamknięta była dla wszystkich; teraz wycie do niej dozwolone już jest publiczności.

— Dnia 20 Listopada, Północno-Amerykański Kommodor *Patterson*, w towarzystwie sprawującego interesa przy Wysokiej Porcie, Kommodora *Wortera*, miał posłuchanie u Sultana; we dwa dni potem zostająca pod dowództwem P. Pattersona Amerykańska fregata wypłynęła na Archipelag.

— Okoliczność, która zwróciła na siebie uwagę powszechną, jest powrót *Edhema Effendego* z Alexandryi, który po odwołaniu *Halila Paszy* był tam posyłany z ważnemi poleceniami. Przywiozł on w podarunku 5 milionów piastrow i umowę względem daniny, którą Vice-Król Egipski zobowiązał się wypłacać co-rocennie; zdarzenie to, wspólnie z powrotem tureckiej floty do Arsenalu, czyni nadzieję zupełnego pokoju i okazało już pożądany wpływ na mieszkańców stolicy, szczególnie zaś na stan kupiecki.

— Dnia 4 Grudnia. —

Czuma, która latem grassowała we wsi *Zalifie*, 7 godzin drogi od *Adryanopola*, na przeszłym tygodniu i w tutejszej pokazała się stolicy. W domu kupca jednego trzech razem umarło ludzi. Zwierzchność niezwłocznie przedsięwzięła środki, ażeby nie dopuścić dalszemu szerzeniu się zarazy.

— *Dzafer-Paşa*, jeden z Mirimiranów *Albanii*, nie dawno przybyły do *Konstantynopola*, miał posłuchanie u Sultana, i w nagrodę długiej a gorliwej służby, otrzymał od Jego Wysokości znaki dystynkcyi i szablę brylantami osypaną. (G. S. P.)

Smyrna dnia 15 Listopada.

Liczba na wodach naszych stojących europejskich wojennych okrętów codziennie się powiększa. Sir *Malcolm* wyjechał wczora do *Wurlach*, gdzie znajduje się większa część jego floty, dokąd też mają przybyć posiłki, oczekiwane przezeń jeszcze z Europy. Angielski Admirał nie wprzód opuści to stanowisko, aż po otrzymaniu nowych instrukcyi od swojego Rządu; spodziewa się ich w przyszłym tygodniu przez parochod *Salamandra*. Francuzki bryg wojenny *Grenadyer*, wypłynął wczora z depeszami do Alexandryi.

— Tutejsza gazeta donosi z Syrii, że tam powszechnie nie są kontenci z Egipskiego panowania; nienawidzą go za to, iż ajenci *Mehemeda-Alego* dopuścili się wielu ucisków i niesprawiedliwości. Słychać, że w Kandyi, po przybyciu tam wojska Egipskiego, wszystko się uspokoiło. (G. S. P.)

Adryanopol dnia 4 Grudnia.

P. *Bois-Lecomte*, Francuzki dyplomatyk, który jedzie z poleceniem do Egiptu, przybył tu dnia 26 Października, i natychmiast zajął się obejrzeniem sławnego meczetu Sultana *Selima*, który swoją wytwornością zwrócił szczególną uwagę tego podróżnika. Zamierza on wydać szczegółowe opisanie krain, zwiedzanych przezeń w ostatnich miesiącach. Architekt *Gouri* towarzyszy P. Bois-Lecomte i swemi obszernemi wiadomościami wielką mu jest pomocą w rozpoznawaniu sławnych pomników. Po przyjeździe do *Adryanopola* P. Gouri dwa dni zajmował się zdejmowaniem meczetu wewnątrz, i zatrudniał się tam swoją robotą, nawet podczas publicznego nabożeństwa. Nikt mu nie przeszkadzał, nikt nie szemrał na zatrudnienie, które przedtem obudziłoby szczególne nieukontentowanie, i mogłoby dać powód do gwałtowności. Zajmującym był obraz Chrześciańskiego Architekta, otoczonego tłumem modlących się Muzułmanów, i spokojnie rysującego wewnątrz widok ich świątyni. Po ukończeniu nabożeństwa, wielu zbliżyło się do niego i z ukontentowaniem patrzali na jego robotę; zabronili nawet dzieciom bawić się blisko niego, aby mu tym sposobem nie przeszkadzały. Jak prędka odmiana w wyobraźni Turków względem Chrześcian i ich sztuk pięknych! Zestarzali w państwie Otomańskim Frankowie, ledwo wierzą swym oczom, widząc codzienne postępy Turków w życiu towarzyskiem. P. Bois-Lecomte, chociaż opatrzonny był firmanem na wchód do wszystkich meczetów, nie miał jednakże potrzeby nigdzie go okazywać, i wszędzie był grzecznie przyjmowany. — Eski-Sernil, miejsce rezydencyi zdobywców Bizancyum, zbudowany w 1350 roku, obudził ciekawość w obu podróżnikach. Wyzłacane sufity pokojów, ozdoby w guście Perskim, łaźnie z najczystszej marmuru, ściany wewnętrzne gustownie malowane *al fresco*, wszystkie te, godne uwagi szczegátky wieku zbytków i zawojowań,

fresco, всё сии достопримечательные остатки вѣка роскоши и завоеваній, сохранившіеся во всей цѣлости, были вѣрно срисованы Г-мъ Гури. — 28-го Ноября Г. Боа Леконтъ посетилъ Греческую соборную церковь и домъ Архіепископа, гдѣ былъ принятъ съ искреннимъ радушіемъ. Во всѣхъ частяхъ Румелии, чрезъ которыя проѣзжалъ сей путешественникъ, находилъ онъ жителей въ хорошемъ состояніи и весьма довольныхъ своею судьбою.

— *Эмин-Паша*, Губернаторъ Санѣаковъ: Янины, Авлонии и Дельвины, за худое управленіе ввѣренныхъ ему областей, удаленъ онъ своей должности, и на мѣсто его назначенъ Визирь, имѣющій всѣ качества, нужныя для управленія помянутыми областями. Эминъ-Паша получилъ отъ Верховнаго Визиря повелѣніе ѣхать въ Константинополь. (С. П. В.)

Г Е Р М А Н І А.

Мюнхенъ, 16-го Декабря.

Новѣйшія письма изъ Анспахъ подтверждаютъ прежнія извѣстія о покушеніи на жизнь Каспара Гаузера. Сей послѣдній уже въ 9 часовъ утра былъ приглашенъ незнакомцемъ для свиданія въ 3 часа по полудни въ дворцовомъ саду, и исполнилъ сию просьбу, никому не скрывая о томъ. Въ половинѣ 4 часа Гаузеръ, истощенный и разстроенный, вбѣжалъ въ комнату учителя, которому порученъ надзоръ надъ нимъ, и произнося отрывисто, дворцовый садъ — кошелекъ — Уцъ — памятникъ — повлекъ его съ собою въ дворцовый садъ, но на дорогѣ упалъ отъ истощенія силы. Тогда только учитель открылъ, что Гаузеръ былъ раненъ, — и съ трудомъ привелъ его домой. Откуда онъ послалъ въ дворцовый садъ полицейскаго солдата, который возлѣ Уцова памятника нашелъ небольшой женскій рабочій мѣшокъ изъ шелковой матеріи фиолетоваго цвѣта; въ ономъ на билетѣ превратными буквами написаны были слѣдующія слова: „Гаузеръ подробно расскажетъ вамъ, каковъ я видомъ и откуда пришелъ — Чтобъ избавить Гаузера отъ труда, я самъ скажу вамъ, откуда я — — я изъ — — на Баварской границѣ — — при рѣкѣ — — — даже имя свое открою вамъ: — „М. Л. О.“ — При врачебномъ слѣдствіи оказалось, что рана была нанесена острымъ съ обѣихъ сторонъ ножомъ, на $\frac{1}{2}$ дюйма ниже сердца; она глубока, но не совсемъ опасна. Раненому былъ сдѣланъ только короткій допросъ, ибо онъ весьма разстроенъ отъ испуга, и впалъ въ желчную горячку. (По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Нюрнберга отъ 19-го Декабря, Каспаръ Гаузеръ, въ слѣдствіе нанесенной ему раны, умеръ.)

— Греческій корпусъ, набираемый въ Баваріи, по 17-е Декабря состоялъ изъ 2,404 человекъ; изъ того числа въ Грецію отправлено 1742; осталось въ Мюнхенѣ 662.

Карлсруэ, 16 Декабря.

Пишутъ изъ Кенцингена отъ 13-го Декабря: „Уже нѣсколько дней сряду господствуютъ здѣсь сильныя бури, сопровождаемыя проливными дождями. Горныя рѣки Эльцъ, Глоттеръ и Дрейзамъ поднялись до необыкновенной высоты, и наводнили большую часть страны вокругъ Геклингена, Рикгеля, Кенцингена и Нидергаузена. Въ нѣсколько часовъ все превратилось въ безпредѣльное озеро. Надежды на обильную жатву будущаго года, плоды и награда неутомимыхъ трудовъ поселеннаго уничтожены, и собранные въ нынѣшнее лѣто картофели и рѣпа, главные съѣстные припасы здѣшней страны, сберегаемые на полѣ и въ погребахъ, частію унесены водою, частію же размыты, и не годятся уже для употребленія.“

Альтона, 18 Декабря.

• Изъ Копенгагена пишутъ, что во время прогулки водою извѣстнаго скульптора Профессора Фрейнда, съ ученикомъ своимъ Г. Валемъ и прикащикомъ, лодка ихъ опрокинулась, оба молодые человека утонули и онъ самъ былъ спасенъ съ великимъ трудомъ. (С. П. В.)

О силѣ упряжи.

Въ философическихъ лѣтописяхъ, въ Апрѣлѣ 1830 года, помѣщено краткое извѣстіе объ опытахъ Г. Бевана, въ отношеніи къ силѣ упряжи, потребной на разныхъ дорогахъ для влеченія одного и того же груза. Изъ сихъ опытовъ явствуетъ, что по хорошей шоссеиной 5 могутъ везти столько же, сколько по рыхлому песку 33 лошади. Можноли послѣ сего не считать чрезвычайно важнымъ предметомъ государственнаго управленія улучшеніе дорогъ и содержаніе ихъ въ надлежащей исправности? (Севѣр. Мур. 1830 N. 32).

которыя zachowane są w zupełnej całości, zostały wierne przerysowane przez P. Gouri. — Dnia 28 Listopada P. Bois-Lecomte, oglądał Grecką katedralną cerkiew i dom Arcybiskupa, gdzie był przyjęty z serdeczną uprzejmością. We wszystkich częściach Rumelii, przez które przejeżdżał ten podróżnik, widział on mieszkańców w dobrym bycie i zupełnie zadowolonych swym losem.

— *Emin-Pasza*, Gubernator Sandżakow: Janiny, Ablonii i Delwiny, za zły zarząd powierzonych mu prowincyi, oddalony został od obowiązku, na miejsce zaś jego назначенъ Wezyr, posiadający wszystkie примоты, potrzebne do rządzenia pomienionemi prowincjami. Emin-Pasza otrzymał od Wielkiego Wezyra rozkaz jechać do Konstantynopola. (G. S. P.)

Н І Е М С К У.

Monachium dnia 16 grudnia.

Найсвѣжше listy z Anspachu potwierdzają uprzednią wiadomość o zamachu na życie Gaspra Hausera. Jeszcze o dziewiątej zrana został on zaproszony przez nieznaną osobę, aby o 3ciej po południu zuażydował się w ogrodzie pałacowym, jakoż wypełnił tę prośbę, nie o tém nikomu nie mówiąc. O pół do czwartej Hauser, zadyszany i obłąkany, wbiegł do stancyi nauczyciela, któremu był poruczony dozór nad nim, i wymawiając przerywanym głosem: ogród pałacowy — woreczek — Utza pomnik — pociągnął go za sobą do ogrodu; lecz osłabiony na siłach upadł na drodze. Wtenczas dopiero nauczyciel postrzegł, że Hauser był raniony, — i z trudnością zaprowadził go do domu; ztamtąd posłał on policyynego żołnierza, który przy pomniku Utza znalazł niewielki damski worek od robotek z jedwabney materii fioletowego koloru; w nim na kartce odwrótnemi literami napisane były następujące wyrazy: „Hauser szczegółowie opowie wam, jaki ja jestem z weyrzenia i skąd przyszedłem — Żeby wybawić Hausera od kłopotu, sam wam powiem, skąd jestem — — jestem z — — na granicy Bawaryi — — nad rzeką — — — nawet nazwisko moje wam odkrywę: — „M. L. O.“ — Przy wizycie lekarskiej okazało się, że rana zadana była obosiecznym nożem na $\frac{1}{2}$ diujmy niżej serca: jest ona głęboka, lecz nie zupełnie niebezpieczna. Uczyniono mu tylko kilka krótkich zapytań, albowiem niezmiernie jest pomiészany z przestachu, i dostał żółtey gorączki. (Podług najnowszych wiadomości z Norymbergi pod d. 19 grudnia, Gaspar Hauser od zadanej mu rany, umarł.)

— Grecki korpus, werbowany w Bawaryi, do d. 17 grudnia liczył 2404 ludzi, z tej liczby wysłano do Grecyi 1742; zostało zaś jeszcze w Monachium 662.

Kalsruhe dnia 16 Grudnia.

Piszą z Kenzingen pod d. 13 grudnia: „Od kilku już dni ciagle trwają tu wielkie burze z ulewami deszczami. Rzeki Elz, Glutter i Dreysam podniosły się do nadzwyczajnej wysokości, i zalały większą część kraju około Heklingen, Rückhel, Könzingen i Niderhausen. W kilka godzin wszystko zamieniło się w nieprzerwane jeziora. Nadzieje obfitego żniwa na rok przyszły, plony i nagroda nie zmordowanych trudów włoscianina znikły; zebrane zaś terazniejszego lata kartofle i rzepa, główne artykuły żywności tutejszych okolic, które przechowują się na polu i w łożach, częścią zostały uniesione wodą, częścią zaś rozmokły i niezdatne już są do użycia.

Altona dnia 18 grudnia.

Piszą z Kopenhagi, że podczas przejażdżki wodą znajomego rzeźbiarza Professora Freinda z uczniem swym P. Walem i pomocnikiem, łódź się ich przewróciła, dwaj młodzieńcy utonęli, sam zaś Freind z trudnością został wyratowany. (G. S. P.)

O sile uprzęgu.

W Tranzakeyach filozoficznych w miesiącu Kwietniu 1830 r., znajduje się krótka wiadomość o doświadczeniach Pana Bewana w materii siły uprzęży, jakiej się potrzebuje na rozmaitych drogach, do uwiezienia jednego i tegoż samego ładunku, czyli ciężaru. Podług tych doświadczeń wykazano, że po dobrej drodze szosse pięć koni mogą wieźć taki ciężar, który 33 koni powiozłyby po syrkim piasku. Czyż można, to wiedząc, nie liczyć za nadzwyczajnie znaczący przedmiot zarządów krajowych, polepszenie dróg i utrzymanie ich w należytym porządku? (Mówka Północna 1830, Nr. 32).